

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fel évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

== KOLOZSVAR, ==
1905. február 23., kedd

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

Politikai széljegyzetek.

— február 24.

A válság megoldása kérdésében lapunk által elfoglalt az az álláspont, mely szerint a megoldás feltételeinek és eszközének az új pártalakulást és ennek bevezetését az ugynevezett gyakorlati irányu nemzeti elemek és a „leltári” szabadelvűek fuzióját jelöltük meg, — ime ismét egy frappáns igazolásra talált. Ezuttal Mocsáry Lajos, a függetlenségi párt régi kitünősége és volt einöke igazolta álláspontunkat. A függetlenségi eszme e veterán harcosa ugyanis az: „E—s”-ben írott cikkében felemelte szavát az ellen, hogy a függetlenségi pártnak az *önálló magyar hadseregre vonatkozó követelése bármilyen paktum tárgyává tétesék.*

Nos ha a függetlenségi pártnak a pártelvek egyik legilletékesebb apostola szerint nem szabad az önálló magyar hadseregre vonatkozó követelést, legalább egészében, feladnia akkor abból ismét csak az következhetik, hogy a függetlenségi pártnak, helyesebben e párt engesztelhetetlenjeinek a közjogi program integráns fenntartásával ellenzékieket kell alkotnia. Vagyis: ugyanaz, a mit mi e lapok hasábjain ismételtén kifejtettünk, mikor elmondottuk, hogy a koalíció fentartása nem lehet cél és a koalícionális szövetségnek (bizonyos elemek sza-

baddá tételével) át kell alakulnia fuzióvá, mely alapja lesz az új kormánypártnak. Mocsáry Lajos fejtegetéseiből szintén ez következik és valóban érthetetlen, hogy ha még mindig vannak, a kik ezt a kézenfekvő következtetést egyszerűen képtelennek mondják, úgy fejüket strucként homokba dugva, egyszerűen ignorálják.

* * *

Tisztelt lapotársunk a „N. H.” is konstatálja, hogy „a helyzet tisztulása csak a pártviszonyok tisztulásától várható.” Csodálatos csak az, hogy erre csak most jött reá, de mindent rendben levőnek talált eddig, míg a szabadelvűpárt hatalmi monopolumra berendezkedett szervezetét, mi pedig legtitisztaltanabb volt a tisztatlan pártviszonyokban, össze nem törték az események. És hogy az a késői belátás most is csak bizonyos kinnal tör ki a „N. H.”-ből: azt legjobban elárulja legújabb számának az a fejtegetése, hogy az ellenzék hibázott a múltban, mikor a nemzeti vivmányokat mindig a korona legyőzése eredményeként tüntette fel. Elfetedi t. lapotársunk, hogy a szabadelvű párt mely ismét minden nemzeti vivmányt a saját hatalmi piadestálja újabb és újabb támasztékkául használt fel és ezzel okot adott arra a mind élesebb elkeseredésre, mely épen mert a vivmányok mindig a szabadel-

vű párt uralmának megerősítésére szolgáltak, — a közvéleménynek mind több és több „vivmányt” követelésére adott okot.

Egészen másként alakult volna a helyzet, hogy ha az uralomban a különböző pártok időnként felváltják egymást. Akkor az egyes vivmányok, mint az illető párt alkotó képességének relativ bizonyítékai jöttek volna tekintetbe és esetről-esetre kielégítették volna legalább egy időre az illető időszak igényeit. Így azután, mikor az egyes vivmányok által egyszersmind növekedett az a lidércnyomás, melylyel a szabadelvűpárt hatalmi monopoluma a nemzeti közszellemre nehezedett, ez a közszellem természetesen lett mind türelmetlenebb. Hogy mit kellett volna a szabadelvűpártnak ezzel szemben tennie? Hát nem kellett volna létezését öncéllé tenni. Hapl. a Bánffy br. katonai vivmányait annak idején megelőzi a régi szabadelvűpárt és nemzeti párt fuziója és ezzel a hatalmi monopolum külső szervezetén egy kis rés üttenek: a katonai kérdés ma nem volna olyan veszettül éles. De egyebeken felül azzá tette az a körülmény is, hogy a nemzeti vivmányok soha sem jelentették az azokért kezdettől fogva harcolók jogos személyi érvényesülését, hanem első sorban mindig a lelketlen párt-

uralmi önzés hatalmi gyűrűtének a kitágulását.

* * *

Az oláhfalusiak, miután egyhangulag képviselőjüké választották Dániel Gábort, most bizalmatlanságot szavaznak neki. Érthető ez, ha tudjuk, hogy az oláhfalusiak akarták annak idején keresztben vinni az erdőn át a lajtorját. De hát ne tréfáljunk ezzel a dologgal, mert van ebben némi komoly dolog is. Az, hogy zombori Zombory ur, kiről azonkívül, hogy él, alig tud valaki egyebet s előzően még annyit sem tudott, lement Oláhfaluba képviselőjelöltnek s aztán engedve a személyes erőszaknak és fenyegetésnek, vissza lépett, nem ilyen. De szomoruan komoly dolog, hogy Oláhfaluban 137 ember képezi a választók többségét. Komoly és egyben megdöbbentően szegénytelen dolog. Angliában is voltak valamikor ilyen kerületek. Rottenbourghoknak, rothadt fészkeknek hivta azokat az angol közszólám. Nálunk, Erdélyben szép számmal vannak ilyenek. Oláhfalva, Szék, Vizakna, Abrudbánya, Erzsébetváros és Bereczk, mind ilyenek. Mindenikben 2—300 ember, még hozzá a legtöbben 2—300 tanulatlan és romlott ember választ képviselőt. A múltban ezek voltak a szabadelvűpárt örökös uralmának a leghívebb támaszai. Később azonban a támogatásnak drága

A „NAPLÓ” tárcája.

A levelek.

— A sajtó eredeti tárcája. —
Írta: Lázár Ernő.

Estéknént, ha elfujom a gyertyát, minduntalan fölbukkan az emlékemben egy sáppadt, szomorú férfi arc. Olyan állhatatosan, olyan szótalanul bámul reám a sötét szobában, hogy hideg verejték üti ki homlokomat. Mindössze három, négyszer találkoztam vele az életben. Ugy verődöttünk össze ketten, mint ahogy összekocódnak a zajló folyamon a rohanó jégtáblák.

Évek előtt valami snájdig szupécsárdás és husz fokos hidegben adott éjjeli zene sikerült fináléja gyanánt bekerültem egy riviaci szanatoriumba. A nyitott, szellős folyáson egész napon át feküdtünk a meleg pokrócok alatt. — Mellettem hevert a sáppadt, szomorú idegen.

A végét járta már szegény; egész napon át köhögött ugató, rettentés köhögéssel.

Egy reggel váratlanul megszölitött.

Monsieur, egy nagy kérésem volna.

— Parancsoljon.

— Nézze én már két-három nap alatt lassan elcsendesedem. Tudja a feleségem miatt valami bolond párbajom volt és szerencsésen átlótték a mellemet. A feleségem szegény — és itt könnyezni kezdett az idegen — egy valóságos Mária Madonna. Az a gazember, barátság ürügye alatt hitványságokat sugott be róla nekem. Nos hát a részletek mellékesek, de elég az, hogy én idekerültem. Kimondhatatlanul szeretjük egymást, de ő a gyerekeimmel otthon kellett, hogy maradjon. Én azonban, hogy ne okozzak neki fájdalmat, naponta megírom neki,

hogy láthatólag gyógyulok és nemsokára haza megyek...

Sovány, fehér kezeivel izzadt arcát törülgette, aztán tovább suttogott.

— Megírtam előre egy rakás levelet. Kérem önt, adogassa föl ezeket egyenként, tudja azután, ha én innen... ha engem... ha én már nem adhatom föl... Ön aztán így is haza megy nemsokára, utba ejti feleségemet és személyesen mondja el neki a hitvány valóságot. Talán így könnyebben fogja ő elviselni...

Alig birtam könnyeimet visszatartani. Vigasztalni akartam, de ő a betegek erőszakosságával tiltakozott. Végre is mindent megígértem neki, a leveleket pedig eltettem.

Négy nap mulva meg is kezdtem azokat föladogatni.

*

Egy hét mulva dobogó szívvel bekocogtam a fiatal özvegyhez. Igen

vidám társaságban találtam. Szörnyen zavarba jött, én is elpirultam. Aztán beszélni kezdünk, de én nem mertem előhozakodni a dologgal. Az utolsó levél pedig a zsebemben maradt.

Másnap és harmadnap ismét föl látogattam és az asszonyka egyre lizalmasabban fogadott. Az márol nem sokat kérdezősködött, hát én ismét nem hozakodtam elő vele. Aztán még találkoztam vele vagy kétszer színházban, utcán, mindig igen bizalmasan simult valamelyik udvarlójához.

Végre is zsebvégvágtam a levele és haza utaztam.

*

Tavaly ősszel a zürichi állomás éttermében vártam a vonatot. Hideg ködös idő volt, nyakig föl húzott kabátban ültem az asztal mellett.

Egyszer csak asztalomhoz lép egy szomorú, sáppadt, lesóványodott férfi.

ára kezdett lenni. Az utóbbi időkben pedig épen horribilis lett e drágaság. A mint szégyen és gyalázat volt ez a multban, ugy lelkiismeretlenség és hitvány árulás lenne az új aerától, ha a politikai élet e szégyenfoltjait a nemzeti organizmus testéből mihamarább ki nem égeti.

Dr.

— **Egy vaskoronarend.** A técsői kerületnek sok éven át volt gazdája a jó öreg Rétyi Mihály. A szabadelvűpárthoz tartozott s mint csöndes szolgálatkész mamelukot ismerték a Házban. Utóbb sokat betegeskedett Rétyi Mihály, egyszer a halála hírére is költöttek. A januári választások előtt Tisza István elküldte hozzá a szép kis máramarosi faluba gróf Keglevich Istvánt, a volt intendánst. Keglevich rábirta Rétyit, hogy nem lép föl többé a kerületben, hanem inkább őt támogatja. Így is történt. A házelnökké kiszemelt Keglevich Istvánt megválasztották. De haj, változtak az idők. Keglevichből nem lett házelnök, hanem a bukott kormány párt öreg közbeszólója. Rétyit pedig meg kellett jutalmazni önzetlenségeért. Most közli a hivatalos lap, hogy Rétyinek a harmadik osztályú vaskoronarendet adományozta a király. Az tisztelet ezzel lebonyolították.

Érdekességek Justh Gyuláról.

A történelmi jelentőségű esemény, hogy ellenzéki vezérférfiú került a magyar közélet első méltóságának székebe, a politikai érdeklődés központjába állította Justh Gyulát, e fényes méltóság viselőjét. És megírták róla, hogy szilárd jellem, erős akarat, a politikai érettség megtestesülése s tántoríthatlan bajnoka a függetlenségi eszméknek. Ezeket a kiváló tulajdonságokat az országos politika mezején ismerték föl és becsülték Justh Gyulában, s csak kevesen tudjuk róla, hogy otthon a vármegyéjében és a kerületében közhasznú, alapvető munkásságá-

— Bocsánat uram, kérem dobja be ezt a levelet valamelyik postaszekrénybe. Nekem már nincs időm keresgélni.

Ezzel indult is kifelé. Utközben visszafordult.

— Ugy-e megteszi?

— Sápadtan bámultam az idegen után. Majd sietve utánna rohantam. Mikor a perronra értem, akkor kapaszkodott föl a vonatra, a mely lassan, nesztelenül siklott ki a pályaudvarról...

Mikor visszatértem asztalomhoz, a levelet nem találtam sehoh. De a szomorú ember minduntalan élembe áll esténként, ha elfújom szobámban a gyertyát.

Mint itthon...

Egy külvárosi kis kávéház. Egy mélabus vendég ül az egyik sarokban s csöndesen pipázgatva így beszél magában:

val valóságos oszlopa volt mindig a köztevékenységnek. Csanádvármegyében és Makó városában évtizedeken keresztül éltető forrása volt az ellenzéki szellemnek az ő hatalmas egyénisége és a néplelek mélyén gyökerező akkora szeretet övezte mindig, hogy annak melegén tíz ellenzéki képviselő népszerűsége is elérhető volna.

Makón, ebben a szinmagyar városban, a hol a magyarság őseréje élteti a közszellemet, huszonegy évvel ezelőtt, az 1884. év nyarán választották meg először Justh Gyulát képviselőnek. A harmincnyolc éves tornyai nagybirtokost akkor nem igen ismerte még a makói nép, de mivel Széll Györggyel, a későbbi polgármesterrel, a város akkori 48-as követével nem voltak megelégedve, szívesen fogadták a dalias Justh Gyulát, a ki az őcsanádi székváros forumán lelkes beszédben foglalkozott a függetlenségi eszmék mellett. A választás híres választás volt akkor Makón, mert a kormány párt először ambicionálta a mandátumot nagy erőfeszítéssel és óriási céccó kíséretében hozta a városba jelöltjét: Tanárky Gedeon államtitkár. Akkor történt a híres eset, hogy Verhovay Gyulát és Onody Gézát, a tiszaezslári pör egyik főszereplőjét, az antiszemita párt vezéreit kiszupplották Makóról. A függetlenségi párt honpon maradt követe, Széll György ugyanis, más program hiányában, antiszemita jelszavakkal igyekezett a népbizalmát visszazerezni s az ő támogatására jöttek el Makóra Verhovay és Onody. Az antiszemita vezérek egy főúti korcsma előtt szóltak a néphez. Óriási közönség hallgatta őket, mignem közbelépett a város kapitánya és a zsidók ellen fenekedő képviselőket egy kéznél levő parasztkocsin kihurcoltatta a város határába. Justh Gyula jelöltségének sokat használt akkoron ez a dolog, mert a józan makói nép teljesen elpártolt a felekezeti türelmetlenség zászlajától és megmaradt jó negyvennyolcásnak. A kormány párt pompázó jelöltje, az eleven államtitkár alig kapott 600 szavazatot és a Justh Gyula vokszai az ezer szót is jóval meghaladták.

Igy került a törvényhozásba a Ház mostani ünnepelt elnöke, aki vonzó egyéniséggel csakhar tekintélyes tagja lett az országos pártnak, otthon pedig nagy népszerűségnek részese. Három esz-

— Nem értem, hogy Ernest miért nem hi meg ismét ebédre... Egy idő óta ritkán jön ebbe a kávéházba s tán elidegenedett tőlem?

— Lássuk csak, hogy is történt a dolog. Ernest ugyanebben a kávéházban ismerkedett meg velem, most már körülbelül két esztendője. Minden este, mikor az irodából hazafelé tartott, benézett ide, hogy egy pohár abszintot igyék s hogy betekintsen az újságokba. Rendesen kártyázott is.

Egyszer nem akadt negyedik játékos és engem kértek föl, hogy vegyek részt a játékban. Játsoztam is és nyertünk. Ernest és én. Es ez időtől fogva olyan jó barátok voltunk, mintha csak testvérek lennénk volna. Egy hónap mulva Ernest már meg is hívott magához ebédre.

— Jöjj el hozzánk, legalább megismerd a feleségemet, bátran eljöhetsz, olyan jól fogod magadat érezni, mintna csak otthon volnál. Semmi ceremónia, barátom, semmi udvariaskodás! Nálunk egészen úgy viseld magadat, mintha csak otthon volnál.

tendő mulva, mikor az új választás elkövetkezett, már nem kísérletezett a kormány párt Justh Gyulával szemben és a rokonszenves férfit, a kinek a talajtvesztett Széll György volt csupán az ellenjelöltje, szinte egyhangulag ajándékozták meg bizalmukkal a makóiak. A Wekerle-féle választások idején újra feléledt Makón a kormány párt, (az urak pártja, ahogy akkor nevezték) és most már félelmetes ellenfélnek bizonyult. Teleky József gróf személyében eleven gróft fogtak a makóiak, s vele akarták reparálni az eleven államtitkár bukásával szenvedett csufos kudarcot. És a nemes gróf, aki addig egyáltalán nem szerepelt a politikában, a makói parasztkor urhatnám részének is imponált, úgy hogy Teleky gróf ötvennyolc szavazattal legyőzte a Just Gyula lobogóját. Justhot akkor a szolnokiak tisztelték meg bizalmukkal, mignem a Bánffy-féle választások idején alaposan visszadta a kölcsönt Teleky József grófnak, aki több száz szavazattal kisebbségben maradt a népszerűségéből mitsem veszített Justh Gyulával szemben. A Széll-féle választások idején D'Orsay Olivér gróf, a mezőhegyesi állami ménesintézet nyugalmazott parancsnoka próbálkozott meg Justh Gyulával szemben, de akkor már bizonyossá vált, hogy a makói kerület kormány párti kéze soha többé nem kerülhet. Legutóbb Justh Gyula egyhangú megválasztása szolgálta ennek beszédes bizonyítékát s a derék makói magyarok a dicsőség örömmámorában usznak most, hogy tizenhat esztendőn keresztül azt a férfit tisztelték meg bizalmukkal, akit, ime, most a képviselőház elnöki méltóságára tartottak érdemesnek a népképviselők.

Justh Gyula választásai mindenkor példányképei voltak a tiszta választásnak. Ő ugyan sohasem fizetett rá a mandátumára. Egy-két zászlaja lengett a tanyán, egy-kettő a városban és ez a kevés lobogó mindig sok dicsőséget hozott. Választásait a magyar gazdálkodók típusa, egy kiválóan eredeti magyar ember rendezte mindig. Nagy Mihálynak hívják, mióta pedig Justh Gyulának harcba és békében állandóan főkortese, a nép Zászlós Nagy Mihálynak keresztelte el. Ez különbözteti meg máig is a Nagy Mihályoktól, akikből van Makón vagy harminc darab. Ha

De én már olyan ember vagyok, hogy nem szívesen mondom le a magam kényelméről s meghívásokat nem szoktam elfogadni. Kitérőleg válaszoltam:

— Nem mondom, hogy majd egyszer meg nem látogatlak benneteket, de ma este lehetetlenség...

— És mindennap, a mikor nagyon sokáig tartott a kártyajáték, Ernest megújította a meghívását:

— Ugyan jöjj el már egyszer hozzánk. A feleségem nagyon örülne, ha megismerkedhetnék veled, hiszen már oly sokat beszéltem neki rólad. És aztán, tudod, nem kell udvariaskodnod, nálunk épen úgy viselheted magadat, mint otthon.

Nagyon jól tudtam ugyan, hogy Ernest ilyenkor csak azért akar mindenáron magával vinni, hogy szerencsésen megmeneküljön a házi perpatvar elől, de azért végre is, mikor már hónapok óta hivatott, elmentem hozzájuk.

Ernest felesége nagyon szeretetre méltóan fogadott bennünket. A bemutatás után levettem a kabátomat, mivel nagyon meleg volt s

Makóra jött Justh Gyula, mindig Nagy Mihály vendége volt. Se főispán, se vicispán, se polgármester nem üthette el a népszerű főkortest soha attól a megtiszteltetéstől, hogy Just Gyulát vendégeül láthassa. Mikor a választások szele fujdogált, gyakran napokig vendégeskedett Justh Gyula Zászlós Nagy Mihály házában. Itt csinálták meg mindig a haditervet, amelyet Nagy Mihály hajtott végre az utolsó pontig. Amit ő akart, azt akarták a többi főkolompások is és a nép velük tartott. Választások reggelén fekete néparadat öntötte el mindig a Sőház-utcát, a város egyik fő-utcáját; ott vonult fel zászlók alatt, zeneszóval Justh Gyulának 800—1000 választója egy tömegben. A hatalmas tömeg a városháza előtt állt meg s mindenki türelmesen várta, míg rákerül a sor. Szavazó után futkosni soha nem kellett. — Mikor a néparadat korán reggel végig hullámozott a fő-utcán, már el lett döntve a választás sorsa.

A csanádi vármegyeházán az ellenzéki szellem valóságos potentátja Justh Gyula évtizedek óta. A megyebizottság egyetlen közgyűléséről sem marad el, a közigazgatási bizottságban pedig minden aprólékos dologra kiterjed a figyelme. Hosszu időn keresztül az ellenzék kisebbségben volt a megyebizottságban, Csanádvármegye mégis a kuruc vármegyék sorában tündökölt minden időben. Justh Gyula imponáló egyénisége egymaga legyűrte mindegyik hatalomhoz való dörgölődés törekvéseit, véleményét olyan imponáló súlylyal s nyomatékkal adta le mindenkori, hogy az elől — kivált hazafias kérdésekben — a lelkiismeret tilalma nélkül kitérni nem lehetett. Az utóbbi időben Návay Lajos dr., a megye temperamentumos alispánja, a jelenlegi disszidens képviselő a vezér erős ellenfelének bizonyult, de Justh Gyula álláspontja a népszerű alispánnal szemben is diadalmasan jutott érvényre a legtöbb kérdésben. Nem régen az országos érdekeségi csanádmegyei főügyészválasztáson kerültek szembe egymással. A választásnak az adott kiemelkedő érdekessége, hogy a vármegyei körök s főként az alispán hivatalos jelöltjével szemben a zsidó vallású Dózsa Sámuel dr. is pályázott a főügyési tiszterért. Justh Gyula ekkor, szabadelvűségének és elfogulatlanságának fényes tanujelét

otthon különben is ingujjban szoktam ebédelni. Ernest felesége egy szardíniás skatulyát bontogatott, a melyet az én tiszteletemre vásárolt, Ernest pedig cigarettával kínál. De nehogy azt higgyék, hogy talán fiányás vagyok, — pipára gyujtotam, épen úgy mint otthon szoktam.

Ernest felesége bemutatta két kis gyermekét is, azonnal észrevettem és őszintén meg is mondtam, hogy az idősebbik nagyon hasonlít Durand urhoz, Ernest legbizalmasabb barátjához, a kit a kávéházból ismertem. Ernest elbámult, a felesége pedig dühösen nézett rám s mérgében elejtett egy tányért. De én megnyugtattam, ha egy tányér eltörik, az szerencsét jelent.

Ebben a percben észrevettem, hogy a ballábamat nagyon szorítja a cipő. Levettem tehát a cipőmet, mint otthon szoktam s papucsot kértem. Bementem Ernest barátom hálószobájába, a toiltt asztalon megláttam egy fehér fészülő-köpenyt Nagyszerű ötletem támadt. Levettem a mellényemet és az ingemet s

adva, eg Sámuel ményny gyarorsz első zs Justh nagy lel izraelit konzerv gesen c hoz.

Mind is a hat nyéka k fényes p ben sok felfogás nádi fői főispán 48-asság adtak hi tallan, h körökbe mióta a sok idej Ferenc álláspont tak föl érdekes különös nyát ug Meskő fia s igy lett a kő nak. Az tudni vé titkos k s nem a A szári Gyula is politikai re jötte lesre, ah inditvány borsot székelt akarátv álláspont ily szét ama szá egy rész tikai egy

Más a honában feléje a választás — M — szólit magyar válhatné viselő u Justh vak emb tarott és — Ha napjáig,

mikor m ben volt nest fel (Hízen stülő-köp pövel, a szamente Ernest felesége „Igazán világon! talán a s ismerőst tartottam dologba. megszól

— A f a feje, k beszél.

Azt hit ha egy-e — Ne kell töme ben ki k

Asztal szobaleár nem állh kedjem,

adva, egész táborával együtt Dózsa Sámuel mellé állott és fényes eredményel vitte keresztül, hogy Magyarországon megválasztották az első zsidó vármegyei főügyészt. Justh Gyula magatartása akkor nagy lelkesültséget keltett a makói izraelita polgártársak körében és a konzervatív zsidó-választók tömegesen csatlakoztak a 48-as zászlóhoz.

Minden ellenzékeskedése mellett is a hatalom felé való törekvés árnyéka követte titkon Justh Gyula fényes pályafutását. Az utóbbi időben sok hívőre akadt az az ostoba felfogás, hogy Justh Gyula a csanádi főispáni szekre aspirál és egy főispánságért örömeit lemondana a 48-asról. Komoly emberek nem adtak hitelt ennek, mégis tagadhatatlan, hogy a különös hit bizonyos körökben gyökeret vert. Különösen mióta a Khuen-féle paktum-gyártások idejében Justh Gyula Kossuth Ferenc oldalán nagyon is mérsékelt álláspontot helyezett el, szaporodtak föl a naiv hit barátai. Majd egy érdekes családi esemény táplálta a különös felfogást. Just Gyula leányát ugyanis feleségül vette ifjú Meskó Sándor, a csanádi főispán fia s így az ellenzéki vezér násza lett a kormány csanádi helytartójának. Az emberek azóta méginkább tudni vélték, hogy Justh Gyula a titkos kormánypártiság vizén evez, s nem a régi tízes ellenzéki többé. A szárnyaló gyanúsításról Justh Gyula is értesült, s közvetlenül a politikailag összeférhetetlen nász létrejötte után elment a megyegyűlésre, ahol egy politikai természetű indítvány alkalmával ugyancsak sok borsot tört az elnöki tisztségben székelő nászának orra alá. Erős akaratával sikerült is az ellenzéki álláspontot győzelemre juttatni és így szétépíteni a családi köteléknek ama szállait, amelyekkel a közönség egy részének fantáziája az ő politikai egyéniségét is körülhálózta.

Más alkalommal a tulajdon otthonában, tornyai birtokában fordult feléje a hívek évődése, akiket egy választás után vendégeikül látott.

— Mondja csak, nagyságos uram — szólította meg az egyik jóképű magyar — egy jó kis koncert nem válhatnék egykor mameluk a képviselő urból?

Justh Gyula a karosszékekben ülő vak emberre, agg édes apjára mutatott és így válaszolt:

— Ha valaki 48-as marad halála napjáig, akkor én biztosan az ma-

mikor már majdnem Ádám-kosztüm-ben voltam, magamra vettem Ernest feleségének fésülő-köpenyét. (Hiszen oly meleg volt.) Tehát fésülő-köpenyben, egyik lábamon cipővel, a másikon papucsosul viszszamentem az ebédlőbe.

Ernest még jobban elbámolt. A felesége mormogott valamit, hogy „Igazán különös emberek vannak a világon!” de mivel azt hittem, hogy talán a szomszédjukról, vagy valami ismerősükről beszélt, illetlenségnek tartottam, hogy beleavatkozom a dologba. Ernest azonban mégis megszólalt:

— A feleségemnek egy kissé fáj a feje, kérlek ne ügyelj rá, hogy mit beszél.

Azt hittem, hogy helyén való lesz, ha egy-egy jó tréfát csinállok:

— Nem tesz semmit. Csak ki kell tömetni s csak legvégső esetben ki kell huzatni!

Asztalhoz ültünk. Egy csinos kis szobaleány hozta be az ebédet. Meg nem állhattam, hogy meg ne csipkedjem, a leány olyan ügyetlen volt,

radok. Szegény édes apám még ifjú koromban megátkozott minden ivadékkal együtt az esetre, ha valaha hűtlen lennék a 48-hoz.

Az ősz világtalan igenlőleg intett fejével és a társaságnak nem egy tagja könnyes szemmel hallgatta Justh Gyulának megható vallomását.

Róna Lajos.

Az osztrákpárt feltámadása.

A válságos helyzet.

— ANAPLÓ fővárosi tudósítójától. —
Budapest, febr. 27.

Minden arra vall, hogy gr. Andrassy Gyula missziójának befejeztével egyelőre szünet áll be a kibontakozás nehéz munkájában. Ő felsége nem fogadta el Andrassy előterjesztéseit, melyek a szövetkezett ellenzék álláspontját fejezték ki s most Bécs új utakat keres, melyen haladva boldogulni próbál a bukott hatvanhetes rendszer támogatásával. Bécs megint szembekeült a nemzeti akarattal, mely feltartóztatlanul halad előre, a maga megszabott irányelveivel és eltökélt szándékával. Nevezetes próba előtt állunk: el kell dölni annak, hogy ki az erősebb és ki a hatalmasabb: a nemzet vagy a bécsi udvar.

Az osztrák politika cselszövőinek legfőbb törekvése most az, hogy megbontsák a koalíciót. Azt szeretnék, hogy a koalícióban levő hatvanhetes pártokat — a néppárt kivételével — visszaterelessék a Lloyd-klubba s így megtoldva és megfokozva remélik talpraállítani a megfogyott és letört osztrák-pártot. Minden erőlködése és ármánykodása, mely erre a megbontásra irányul, haszontalan dolog. Gr. Andrassy Gyula ismételtén kijelenti, hogy a disszidensek a szövetkezett ellenzék ellenére egy lépést sem fognak tenni. Csak olyan kormányt támogatnak — akár hatvanhetes, akár koalíciós legyen az — mely bírja a szövetkezett ellenzék bizalmát. A

hogy emiatt kiöntötte a levest az asztalra. Ernest felesége nagy felindulásában a földhöz vágott egy poharat, a mire én megint megjegyeztem!

— Nem tesz semmit, hiszen ez csak szerencsét jelent!

Végre hozzáálltunk az ebédhez. Ernest feleségét figyelmeztettem, hogy a hus nagyon száraz. A deszertnél Ernest felesége hidegen jó estét kívánt s aztán bosszus arccal (migraineje volt a szegénynek) kiment, hogy a kicsinyeket lefektesse.

Ernest velem együtt az ebédlőben maradt, beszélgettünk, pipáztunk és ittunk.

Reggel felé szépen bucsut vettem tőle s aztán haza indultam.

Ernest azóta sohasem hívott meg többé ebédre. . . Nem értem, hogy miért nem? Ebbe a kávéházba is csak ritkán jön s ugylátszik, mintha kerülne engem. Legközelebb, ha találkozik velem, magyarázatot követel tőle.

Jean Goudezki.

Bánffy-párt meg úgy látszott, mintha ingadozna, szintén ura marad a szavának s nem lép ki a koalícióból. A néppárttal pedig ismételtén megkötötte az ellenzék a fegyverbarátságot. Így semmi ok sincs arra, hogy az ellenzék egy szikrányira is eltérjen eddigi álláspontjától.

Tegnap délelőtti koalíció vezérlőbizottsága ülésezett Kossuth Ferenc elnöklété alatt. Kossuth részletesen beszámolt gróf Andrassy Gyulával való legutóbbi beszélgetéséről s hűen informálta a bizottságot a királyi kihallgatás eredményéről és lefolyásáról, melyet Andrassy elmondott Kossuthnak. Tárgyalták ezután azt a szállongó hírt, hogy a király most Wekerle Sándorral akar kísérletezni. A válságból való kibontakozásnak ezt a módját nem tartják szerencsésnek az ellenzéken. Tudják, hogy, Wekerle ki ortodox hatvanhetes, nem hive az önálló vámtérületnek s ragaszkodik a hadsereg közösségéhez. Már pedig ez a két kérdés sarkalatos pontja az ellenzék követelményeinek s általános az a nézet, hogy ezeknek okos és kielégítő rendezése nélkül békét kötni s a parlament nyugodt munkásságát biztosítani nem lehet.

Szó esett még a függetlenségi pártban állítólag megnyilatkozott ellentétes felfogásokról is. Erre nézve a vezérlőbizottság konstataulta, hogy a katonai egységek s a függetlenségi pártban nincsenek olyan elemek, melyek szükségét éreznék annak, hogy a bécsi udvar merevsége előtt meghaljanak. A béke ára — mondják — nem lehet egyedül a gazdasági különválás. A választók előtt a jelöltek hangoztatják a katonai reformok odázhatalan szükségét s a nemzet ezzel a programmal adott többséget az ellenségnek, lemondani tehát arról, hogy egyelőre fölösleges a hadseregbe fokozatosan magyar érzést és magyar szellemet vivni; badarság, melyről az ellenzék soraiban komolyan nem is tárgyalnak.

Egy előkelő osztrák politikus, kinek igen jelentékeny szerepe van a bécsi udvarnál, ismerni véli a királynak egy esetleges koalíciós kormányról való nézetét.

— A királynak az a felfogása, — mondja a neves diplomata — hogy az 1867. törvények szerint a kiegyezés tiz évről tiz évre mindig új megállapodás tárgyát képezi és hogy már a 67-iki törvényben csak két lehetőség van megállapítva: vagy megegyezik a két állam, vagy ennek hiányában beáll a vámelkülönítés. A király tehát helyesen és következetesen jár el, amikor azt követeli, hogy a két kormány igyekezzék megállapodni a vámpolitikai viszony módzatai tekintetében.

Arra a fölvetett kérdésre, hogy a királynak mi a nézete a hadsereg reformja dolgában, a diplomata válasza ez:

— A király rendkívül férti a hadsereg egységét. Sokan azt hiszik, így fűződik tovább az érdekes fejtegetés, hogy a gazdasági különválás után alig tartható fenn a hadsereg közössége ie. — A gazdasági különválás ezenkívül a külképviselet különválását is eredményezné. Annyit tudok — fejezte be szavait

az udvari kegyek után kapkodó bécsi államférfiu — hogy az osztrák képviselőház többsége a vámszövetség mellett van, mert tudja, hogy a gazdasági különválással együtt jár a többi közös ügy elszakadása is.

A szélbal.

Kik voltak az első függetlenségi képviselők!

Időszerű visszaemlékezések.

A szélsőbaloldal — vagy a mint csufi néven nevezgették: *szélbal* — igen szép karriert futott meg. Erdemes feladat multján végig tekintünk, mert ma bizony szépen megnőtt, a várományosból örökös lett és valóságos virilista a képviselőházi pártok sorában.

1865-ben született. A nemzet a kiegyezés előszellőjét érezte minden oldalról. Deák Ferencé és pártjéé volt a jövő. A kibe mégis ellenzéki hajlamok szorultak, az a Tisza-féle balközéphez csatlakozott. Ebből következett, hogy a 48-iki és 49-iki hagyományokat képviselő, profétájának Kossuth Lajost valló párt összesen hét kerületet tudott meghódítani. Megválasztották akkor Napoleon herceget, Garibaldit és a turini száműzöttet, a szélsőbaloldal azonban csupán hét hazafiból állott. Ezek voltak *Madarász József*, a vezér, a sárkereszturi kerület képviselője, *Patay István*, Debrecen egyik kerületéből, *Csiky Sándor* Egerből, *Gubody Sándor* Nagykőrösről, *Vidacs János*, Budapesten a Ferencvárosból, *Vállyi János* és *Kállay Ödön*. Derék, jó hazafiak voltak, de nem dokumentálhattak annyi erkölcsi és szellemi erőt, mint például Franciaországban a Gambia öttagu ellenzéke, azért nem is félt tőlük a hatalmas többség. Mellékesen jegyezzük meg, hogy *Csanádi Sándor*, *Böszörményi László* és *Bobory Károly* később jutottak a parlamentbe, holott őket a közhiedelem amaz első mohikánok közé sorozza. A jó hetumogerek (ez is rájuk aggatott csufnév volt) bizony aligha álmodták, a mi ma bekövetkezett, sőt még később, a hazatért emigránsok és oly nagyszabású tehetségek által meggyarapodva, megerősödve, a minők *Irányi Dániel*, *Simonyi Ernő* vagy *Helpy Ignác*, sem remélhették legvérmesebb vágyaik közepette sem a függetlenségi pártnak többséggé válását, kormányra való képességét.

A mint tudjuk, 1865-ben csakhamar elnapolták a tisztelt Házat. A honatyák — akkoriban nagyobb részt földesurak — kuriákba vonulva várták az események alakulását.

Vereség volt, de hatása olyan volt, a minőt csak boldogabb népek nemzeti hadseregének diadalmas csatái szoktak kelteni. A képviselő urak tüstént csomagoltak. Be sem várták az országgyűlés összehívását, hanem siettek a fővárosba. Nagyon kevés vasúti sín

szelte akkor az országot, a honatyákat kit Vácig, kit Szolnokig, kit egész Budapestig családi barátai szállították, váltott lovakkal. Sokan dilizsánszokon utaztak. Egész csoportok találkoztak a szokottabb szállóhelyeken, de bizony nem busult senki Königrätz miatt, de sőt örvendő arcokkal beszéltek meg a jövő eseményeit. A helyzet hangulata egyezett a mostanival. Kivánók azonban, hogy a nemzeti aspirációk teljes győzelmé ezuttal ne kövessen, hanem inkább előzzön meg valami Königrätz-félét! — A vulkánikus helyeken tüzes bor terem; élénk hazafias élet kezdődött a sok viszontagság után ismét összeült országgyűlés padjai között. A hét szélsőbali honatya képviselte az általános diadalmámor közepette a honfiui bánatot, a sirva vidgató magyar természetet. Nem zavartak sok vizet. Madarász József hosszadalmas szónoklatait inkább unták, mint félték, a Patay István néhány mondatból álló, kacskaringós kifakadásait pedig jóakarattal mosolyogták meg. Ha Madarász József hosszasan beszélt, híres volt Patay bátyánk a maga rövid programjáról. Mikor Debrecenben megválasztották, nem is mondott egyebet a jó civiseknek, mint a következőket:

— Köszönöm a bizalmat, tisztelt polgártársak! Programot tőlem ne vájanak, mert én csak annyit mondom most is, hogy *huncut a német*. Egyébiránt pedig szívesen látom egy kis áldomásra!

Ennél rövidebb programot csak Madarász mondott a mostani választások alatt és legfeljebb Rigó Ferenc bátyánk fejezi ki még tömörebben a vélekedését. Később Patay István még egy ponttal toldotta meg a programját, szidván az átkos „közös ügyet!” Madarász és elvtársai a koronázás ünnepe alatt az *állatkert* közepére helyezett vendéglőbe vonultak és ott poharoztak.

Zene.

Kneisel hangverseny. Az egész városban nagy érdeklődés nyilvánul Kneisel professzor hangversenye iránt, mely március hó 1-én lesz a Vigadóban. S érthető is, mert a külföld nagy lapjai is a dicséret hangján írják művészetéről. Mutatványul közöljük néhány francia lap szemelvényeit: L. Express de Lyon: „Kneisel tanár ur játékát, megérdemelten méltányolta a műértő hallgatóság. Sikere a legmagasabb, ami elérhető... Ő nemcsak elsőrangú eróművész, hanem nagyon ügyes szerző is. Művei hangversenyek, ábrándok, rapsodiák, áriák, stb. Alig van műfaj, melyet ne érintett volna, s hozzáteszük: nagy eredeiséggel párosult tehetség bebizonyításával. Mások mesterműveivel vegyesen a saját inspirációjából is előadott néhányat. Talán fölösleges is kijelentünk, hogy egyaránt pompásan mindenfélé. Ez a művész meghatóan játszik, hogy úgy mondjuk közlékenyen, megőrizve biztonságát a legbrilliansabb részletekben is. Csak úgy játszik a harmonikák proboköveivel, a mórmitó briokkal és magával ragad temperamentumának hevességével... (Le Fi-

garo) Kneisel tanár ur tegnap hangversenyzett a Figaro concert-teremben... Virtuozitása tüzes és csillogó... Különös kedvvel válogatja ki a legnehezebb darabokat. Különben saját műveiben ezeket készakarva halmozta össze, mintegy bizonyosságául annak, hogy ő se hátrál meg azelőtt a mi előtt egy Joachim, egy Sorasate meg nem hátrál..."

Hegedüs Sándor afférje.

A Budapesti Hirlap-ban olvassuk: Vasárnapi számunkban Cserkészeti cím alatt megjelent vezércikkünkre a a következő sorokat kaptuk:

I.
Méltóságos Rákosi Jenő urnak, a Budapesti Hirlap főszerkesztőjének. Budapest.

Tisztelt Főszerkesztő Ur! A Budapesti Hirlap mai vezércikke kíméletlen és gyanúsító támadást intéz a szabadelvű párt ellen és ebbe — bár most nem vagyok aktív politikus — engem is bevont. Rólam és Loránt fiamról kicsinylőleg nyilatkozik. Ez ellen nem tehetek semmit, a szabadelvűpárt mostani magatartása pedig nem szorult védelemre.

De ha e párt egy részéről azt írja, hogy „jól értettek ahhoz, miként kell a közjavakkal birtokviszonyba lépni” és ha a harmadik hasábon a parlamentből kizárandók között sorolja föl nevemet és fiamét, a nélkül, hogy mások dolgába elegyedném, én itt az előzmény és zárószókat közt összefüggést látok és ezért

tisztelettel kérem és kérem, nyilatkoztassa ki:

1. Van-e tudomása és adata arról, hogy akár én, akár fiam, „közjavakkal birtokviszonyba léptünk”?
2. Ha nincs (mert nem lehet), jellemünk, vagy képességünk miatt kívánja-e azt, hogy a parlamentbe vissza ne kerüljünk?

Kénytelen vagyok e kérdéseket fölvetni, mert míg eddig csak élclapokban olvastam nevemet a „husos fazekak” körül, elhallgattam, de az ön komoly lapjának gyanúsítására megszakad türelmem.

Nyílt és határozott választ kér

Hegedüs Sándor.

U. I. Loránt fiam ma nincs Budapestben, ezért szíriok helyette is. Kérem levelem és a válasz közlését.

II. Válasz.

Ha Hegedüs Sándor nevemre címzett kérdése szerint arra kíván választ, hogy van-e adatom arra, hogy ő *birtokviszonyba lépett a közjavakkal*, s ez alatt azt érti, hogy tudomásom szerint szerzett-e magának illetéktelen hasznát a közjavakból: akkor én röviden felelhetném, hogy erre adatom nincs, ez a kérdéses cikkben nem is volt benne, de gondolatunkban sem. És ezzel készen is volna a válaszom. De Hegedüs Sándornak még egy kérdése van: hogy miért nem kívánja őt a nemzet viszontlátni a képviselőházban: jelleméért-e és tehetségéért-e?

E kérdésre a kérdéses cikk írója válaszol bővebben. Én ennyit:

A Bánffy ellen folyt obstrukciós

idején Hegedüs Sándor mondta ki és tetette írásba, megkötvén ezzel miniszterelnökét, hogy exlexben sem elnapolni, sem fölsozlatni a képviselőházat nem szabad. Csakhamar aztán miniszter lett a *jog, törvény és igazság* kabinetjében.

Tisza István alatt ellenben buzgó házfelosztató lett Hegedüs Sándor exlexben, résztvett a törvénytörvények sorozatában és *megbukott Kolozsvárt*. Vajjon azért buktatták-e meg, mert óhajták viszontlátni a — Házban?

Nem. Sem őt, sem társait a bukáiban, minden tehetségük és egyéni jellemük mellett sem.

A szabadelvű pártban tipikus pályafutás volt tizlet, vállalkozás, mesterség és minden polgári munka és kenyérfoglalkozás nélkül tisztán a politikai pártállás értékesítésével és befolyásával vagyont szerezni, nem illetéktelenül de elég könnyen.

Már most ily harminc évi zavartalan boldogság, jólét és hatalom után ez a szabadelvűpárt és vele Hegedüs Sándor igen messze mentek, mikor nem érték be ennyivel, hanem ezt a hatalmat erőszak árán, jogi meggyőződés árán és röviden minden áron tovább is magoknak akarták biztosítani holott immár módjukban lett volna babérjaikon pihenve szerénynek lenni, a nemzet jelentkező óhajításait és vágyait meglátni, megérteni és legalább — eltűnni, nem pedig eltaposásukra vállalkozni.

Világos, hogy ebben a dologban Hegedüs Lóránt csak véletlenül van benne. Hegedüs Lóránt egy nagyon képzett, nagyon munkás, nagyon jeles és igen szerény fiatalember, a kinek multja még nincs, a mit kritizálhatnánk, ellenben van jövője, a mely elé reménnyel és szimpatiaival tekintünk.

Rákosi Jenő.

Főszerkesztőnk válaszához hozzátenni valóm van nekem, a cikk írójának, a ki leginkább vagyok hivatva és kötelezve soraimat értelmezni és értékelni helytállani.

Csodálkozom azon, hogy Hegedüs Sándor ur cikkemnek éppen azzal a passzusával hozta összefüggésbe az ő, valamint fia nevét, a mely a közjavak tilos birtokbavételéről szól. A mikor nevüket leirtam, épp úgy nem gondoltam az illető passzusban megbélyegzett üzemekre, mint a hogy nem ezekre gondoltam a darabantoknak egy füst alatt való emlegetésénél, a kikeről ugyancsak nyilvánvaló, hogy soha sem férközhettek a szénakazalhoz. Én a megbukott rendszer visszaállítása ellen tiltakoztam, midőn névszerint és találomra megnevezve néhány tipikus alakját, azt a véleményemet fejeztem ki, hogy a magyar nemzet még álmában sem kívánja őket vissza egy újabb bécsi béke kedvéért. Biztosítom Hegedüs Sándor urat, hogy véleményemet mindenkor kétértelműség nélkül szoktam kifejezni emberekről

Arra a kérdésre, kívánatos e, hogy Hegedüs'k jellemök s képességök miatt a parlamentbe vissza ne kerüljenek, szintén egész őszintén kell válaszolnom, bár a kérdés rosszul van fölteve. Ha azt kérdezte volna Hegedüs Sándor ur, hogy a képviselőválasztásnál rájuk szavaztam volna-e *Kolozsvárt*, vagy Pápán, akkor egyszerűen azt felelhetném, hogy nem szavaztam volna rájuk, más szóval, nem tartottam volna kívánatosnak, hogy a parlamentbe visszakerüljenek, de nem a jellemök, vagy a képességök miatt, hanem a politikájuk miatt, a rendszer miatt, a melyért annyira kitétek magukat. Ha tetszik, példával is illusztrálom a dolgot. Én a budapest-józsefvárosi kerületben szavaztam, leszavaztam pedig Berzeviczy Albert kultuszminiszter ellen, a kit tehetséges, jellemes férfiúnak, a magyar kultúra számottevő munkásának tisztelek. Mégis ellene szavaztam a politikája, az általa támogatott rendszer miatt.

Egészen világos, hogy a parlamenti küldetés és hivatottság döntő tényezői a jellemmel és képzettséggel nem merülnek ki. Én (hogy a példánál maradjak), Berzeviczynek és a két Hegedüsnek jellembeli és észbeli kvalifikációját, munkajelét fölötte hasznosnak tarthatom és tartom is a magyar kultúra és közgazdaság terén, de minél többre becstülöm erejüket s jellemüket, annál kevésbé kívánhatom, hogy oszloposai, támogatói legyenek olyan politikai rendszernek, melyet szellemében, eszkezeiben és céljaiban károsnak, elfajultnak és végzetesnek találok és talált velem együtt az ország több százezer választópolgára.

Ha világosan fejeztem ki magamat, akkor Hegedüs Sándor ur, remélem, leveszi rólam a lekicsinyítés és a gyanúsítás vádját.

Csajthay Ferenc.

Botrány az orthodox zsidók gyűlésén.

Kolozsváriak szereplése.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap reggel már táviratban megemlékeztünk, hogy az orthodox zsidók budapesti gyűlésén botrányok történtek. Ujabbban ezeket jelentik:

A holnap kezdődő országos orthodox gyűlést ma délelőtt viharos lefolyású értekezlet előzte meg, a melyen az orthodox izr. hitközségek küldöttei jelentek meg a végből, hogy állást foglaljanak a nagygyűlésen tárgyalandó alapszabály-tervezetről. Az értekezleten Hirsch Adolf, a kolozsvári orthodox hitközség elnöke elnökölt, a ki megnyitó beszédében kifejtette, hogy a 31-es bizottság által kidolgozott alapszabálytervezet — nézete szerint — nem lehet elfogadni. Ennélgyva két

esetőség előtt állanak: vagy kijelentik, hogy a kongresszus összehívása törvénytelen, vagy ha már összejöttek, dolgozzák ki az alapszabályokat úgy, a mint azt hiveik megkívánják.

Ezután Révész Dezső dr. a balassagyarmati orthodox hitközség kiküldötte szólalt fel. Mindenekelőtt felháborodását fejezi ki azon, hogy egy fővárosi újság mai számában megjelent *Esti levél* hazafiatlansággal vádolja az orthodoxokat. Az értekezlet végül abban állapodott meg, hogy az Esti levélben foglalt támadást felháborodással utasítja vissza.

A tulajdonképpen *vihart Glasner kolozsvári rabbi idézte fel, a ki kijelentette, hogy csakis egyféle zsidóság van: a konzervatív ortodox zsidóság; a többiek nem zsidók, csak bitorolják ezt a nevet. Kizártanak tartja, hogy a kettészakadtak valamikor egyesülhessenek. A ki más nézetet van, úgy mond, annak ezen az értekezleten semmi keresni valója nincsen.*

E kijelentésre egy csomó ököl emelkedett föl. Oriási vihar támadt és attól lehetett tartani, hogy az értekezlet határozathozatal helyett verekedéssel fog végződni. Az elnökség hiába erőlködött, hiába csitította a zajongókat, a láрма óraszámra tartott, úgy hogy komoly tanácskozásról szó sem lehetett többé. A gyülekezet tehát szétszözlött, a nélkül, hogy bármely irányban állást foglalt volna.

Az epilógus...!

A sztrájkoló vasutasok fölmentése.

— Saját tudósítónktól. —

A vasuti sztrájkot követő büntügyi tárgyalások — mint ismeretes — legnagyobb részét felmentéssel végződtek, aminek főoka az, hogy a sztrájkra izgatókat nem lehetett kinyomozni, illetve a vádbeli cselekményeket nem lehetett rájuk bizonyítani.

A büntügyi tárgyalásokkal párhuzamosan folytak a fegyelmi vizsgálatok is. Ezek a vizsgálatok körülbelül egy hónappal ezelőtt értek véget, a politikai események azonban annyira lefoglalták a miniszter idejét, hogy a döntésnek késnie kellett. Mint biztos forrásból értesülünk, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter tegnap hozta meg a sztrájkoló vasutasok fegyelmi ügyében határozatát, a mely szerint mind a száznegyvenkilenc vád alá helyezett vasutast felmentette.

A 149 vádlott között ott vannak a sztrájkvezérek, az úgynevezett tizenháromas-bizottság tagjai is, akik elsősorban voltak vádlottak. Ezek a következők: Seide Arthur, Sarlay János, Faludy József, Lorber József,

Turcsányi József, Breuer Ferenc, Komlós Manó, Jovanovics Miklós, Potinka Lajos, Kardos Antal, Kacsóh Gyula, Vereb Mihály. Ugy szintén köztük van a tizenháromas bizottság elfogatása után alakult második sztrájk-bizottság elnöke, Szemanyi Péter Pál és jegyzője, Veres Sándor.

A felmentés természetesen magával hozza azt is, hogy valamennyien visszanyerik állásukat és nyugalmukat. A miniszter döntésének közzététele már a legközelebbi napokban meg fog történni.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Zendülés Békéscsabán.

Budapest, febr. 27. (Saját tud.) Békéscsabáról táviratozzák, hogy ott a munkások között valóságos zendülés tört ki. A városházát erőszakkal megostromolták s különösen a főjegyző ellen olyan ingerült volt a hangulat, hogy élete veszélyben forgott. A hatóságok fejei felszólították Achim szocialista képviselőt, hogy mondjon csillapító beszédet, de Achim azzal az indoklással tagadta meg a kérést, hogy a népnek igaza van. Végül a katonaság szuronyrohammal szórta szét a nagy tömeget. Az eddigi vizsgálat kiderítette, hogy Achim izgatta fel a népet. Holnap reggel egy egész zászlóalj katonaság érkezik Békés-Csabára, hogy a rendet helyreállítsa, mert még mindig nagyon izgatott a városban a hangulat.

Justh üdvözlése.

Budapest, február 27. (Saját tud.) Makóról táviratozzák, hogy az ottani városi képviselő testület mai közgyűlésén elhatározta, hogy Justh Gyulát képviselőházi elnökévé történt megválasztása alkalmából üdvözölni fogja.

Forradalom Oroszországban.

Budapest, febr. 27. (Saját tud.) Szentpétervárról táviratozzák, hogy ott a forradalmároknak nagy fegyvertárát fedezte fel a rendőrség. A Kaukázusban még mindig lobog a forradalmi hangulat. Batuban a katonaság nagy vérengzést vitt végbe a polgárság között s a kormányzó kihirdette, hogy ha a szenvedélyek le nem csillapodnak, tengeri hajókkal fogja a várost bombáztatni.

Megmérgezett papnövendékek.

Budapest, február 27. (Saját tud.) Innsbruckból táviratozzák, hogy az ottani római katolikus szeminárium növendékeinek nagyrészei a vigyázatlan konyhai kezelés következtében a rézedények inficiálása folytán — megbetegedtek. A mérgezés oly nagy mérvű, hogy több növendék haldoklik.

Betörés a bertini nagykövetségünkre.

Budapest, február 27. (Saj. tud.) Berlinből táviratozzák, hogy ismeretlen tettesek betörték az osztrák-magyar nagykövetség palotájába s a hivatalos helyiségből több fontos okmányt elloptak. A büntettnék valószínűleg politikai háttérrel van s általában azt hiszik, hogy a betörést valamelyik szomszéd állam titkos bérencei követték el, hogy a fontos okmányok birtokukba juthasson.

A válság.

Budapest, febr. 27. (Saját tud.) Tisza István gróf legközelebb Bécsbe utazik. Miután Andrássy Gyulának missziója befejezettnek tekinthető, Tisza István tesz majd előterjesztést a kihallgatandó politikuskok névsorára vonatkozólag. Az a hír terjedt el, hogy igen sokan lesznek kihallgatva. Ennek eszközlése végett a király a napokban Pestre érkezik.

A kitüntetések.

Budapest, február 27. (Saját tud.) A függetlenségi pártban igen nagy konsternációt okoznak a hivatalos lap közlései, melyek mind újabb bárósításról, nemesítésről és kintintetésről szólnak. Nem tudják magyarázatát adni annak, vajjon mire is gyűjti a szabadelpvűpárt a pénzt. Lehetséges, hogy új választást akarnak, amelynél természetesen a pénznek igen nagy szerepe jutna, de nem tartják kizártnak azt sem, hogy ez az alkotmánytipró kormány újabb puccsra készül. Az eddigi készülődések és titkolódzások erre vallanak. Növelte a hitet még az a hír is, mely ma terjedt el az ellenzék körében. Tisza Istvánnak úgy látszik nem tetszett az az ítélet, melyet a nemzet mondott a november 18-iki alkotmánytiprás elkövetői felett és most angol tapasszal akarja leragasztani a nemzet által ütött halálos sebet. Tisza István felterjesztése szerint a király Percel Dezső, a képviselőház volt elnökének, a Lipót-rend nagykeresztjét fogja adományozni, míg Feilitzsch Arthur báró és Jakabffy Imre alelnökök a valóságos belső titkos tanácsosi címmel lesznek kintüntetve. Ugy látszik Tisza István nem tudja, hogy nemsokára vége lesz a pünkösdi kiskirályságnak és felelőségre is vonhatják tetteiért.

Az ujoncjavaslat az osztrák urakházában.

Budapest, febr. 27. (Saját tud.) Mint Bécsből jelentik, az urakháza ma délután tárgyalta az ujoncjavaslatot. Auerstein herceg mondott hosszabb beszédet, melyben erős támadást intézett Magyarország ellen. Kifejtette, hogy az urakházat nem akadályozhatja meg az ujoncjavaslat tárgyalásában az, hogy a birodalom másik felében oly ellenséges magatartást tanúsítanak. Az osztrák-magyar hadseregére vonat-

kozó alapelv változatlan volt 1903-ig, midőn a politikai erőszakosság megváltoztatta azt a felségjogot, mely egyedül az uralkodónak biztosítja a vezérlet, vezénylet és belsőszervezet feletti hatalmát. Akármilyen fog is bekövetkezni, kell, hogy a hadsereg maradjon ezentúl is olyan, mint volt eddig, közös hadsereg, mert elválasztása esetén a birodalmat nagy veszélyek fenyegetik és bomlásnak fog indulni.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyedévre	6 korona
Egy óra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér
Vidéken	10 fillér

NAPLO.

— Hírek. —

Fiatal is, szép is a menyecske.

A történet olyan jóízű, hogy a nevek teljesen mellékesek, sőt fölöslegesek is. Az eset egy jóízű orvos szép és fiatal feleségével történt. A fátma úgy mondta, hogy a férj kellemetlen, zsörtölődő ur, kinek vexaturáit a fiatal asszony egy fiatal ur ölelő karjai közt szokta elfelejteni. A felszarvazott férjéről szóló vigjátékok és bohózatok recipéje szerint történt minden. — Az asszonyka amaz ürügy alatt, hogy a szabónőhöz, divatáruhoz, ismerőshöz, jöbarátnéhoz megy, naponként tudott magának időt szakítani, hogy 1—2 óra gyönyöreivel feledtesse házi gyönyöreit. Nemrégiben azonban kellemetlen incidens zavarta meg az idill állapotot. — A férj „vásárlásból” hazatérő nején megdöbbenéssel konstata, hogy az egyik briliáns fülbevalója hiányzik. Az asszonyka izgatott zavarodottsággal vette észre, hogy a férjnek igaza van: az egyik drága fülbevaló hiányzik.

— Bizonyára elvesztettem: — szólott — Igen, elvesztettem... most már egészen bizonyosan emlékszem. hogy elvesztettem! Ahogy hazafelé jöttem, az utcán félre csuszott a kalapom, megigazitottam és közben a kabátujja kikapcsolta a fülbevalót. — Bizonyosan így történt, mert amikor elmentem hazulról, még megvolt a fülbevaló. Ugy-e édesem, megvolt, hisz te is láttad? Ugy-e láttad?

— Láttam, persze, hogy láttam . . . De hát mit csináljunk? . . . Megyek a rendőrségbe, bejelentem és száz koronát ígérek a becsületes megtalálónak. Talán még lesznek becsületes emberek, a kik visszaadják, a mit az utcán találtak.

— A rendőrségre? . . . Azaz, hogy jó volna, de én nem merem re-

mélni... Igen, igen; hiába fáradoznál, fiacskám! Ne is menj, kérélek! Nem akarom, hogy fáradj!

A férj azonban nem engedte magát kapacitálni és megtette a följelentést. Másnap reggel egy szálló pincére jelentkezett az orvosnál az egyik fülbevalóval, hogy azt a hatos számú szobában találta, a hol egy fiatal ur és egy fiatal nő töltötték a délutánt.

* **Krausz-Reményik ügye.** Közöltük, hogy a Reményik-cég kárára elkövetett kétszáz ezer koronás csalás miatt Angliában letartóztatott Krausz Emil a kiadatási eljárás befejezése után pénteken Budapestre szállították és az alkotmány-utcai törvényszéki fogházban helyezték el. Krausz Emilt, a kit egyrészt a fogság, másrészt pedig a kényszerutazás erősen megviselt, kihallgatta a központi vizsgálóbíró, azonban egyelőre kevés pozitív eredménnyel, mert Krausz egész határozottan tagadja, hogy ő Reményikéket ravasz fondorlattal behálózta volna. Egy nagy vállalatról volt szó, annak nyélbeütésével őt bízták meg és az eljárás közben szükséges pénzt váltó alakjában a Reményik-cég előlegezte. A váltókat aztán dr. Róth Sándor budapesti ügyvéd útján ő értékesítette s az így szerzett pénzt a vállalat előmozdítására fordította.

* **A Szolnok-Doboka-megyei gazdasági egyesület új elnöke.** A Kornis Viktor gróf elhunytával megüresedett Szolnok-Doboka-megyei gazdasági egyesület elnökévé gróf Wass Bélát választották meg. Ennek a választásnak erős politikai színezete van. Gróf Wass Béla ugyanis a lezajlott képviselőválasztások alkalmával disszidens programmal lépett fel. A megye főispánja azonban, minden rendelkezésére álló eszközzel, presszióval, pénzzel megakadályozta gróf Wass Béla képviselővé való választását. A megye független gazdáit így nyújtották elégtételt gróf Wassnak, hogy egyhangulag megválasztották egyesületük elnökévé.

* **A közmunka-bizottság ülése.** Tegnap délután fél 4 órakor Szvacsina Géza polgármester elnöklété alatt a város közmunka-bizottsága a városház tanácstermében ülést tartott, a melyen a bizottság hét tagja volt jelen. Az értekezleten az előadó előterjesztése után a Farkas-utcából a Hunyadi-térre nyitandó utca-tervet oly feltétellel fogadták el, hogy az utcanyitás költségeinek felét, mint érdekelt fél, felében az ev. református egyház viselje. A Fellegvári-ut és a Kómál alatt levő házcsoport eltávolítását a bizottság elvileg pártolta s e terv kivitelének előkészítésére Haller Károly elnöklété alatt egy bizottságot küldtek ki. Marschalkó Dániel kérése a Széchenyi-téri 38. számú telke előtt levő közhely átengedé-

sét elfogadták, de a telek négyesgölgölét 72 koronában állapították meg. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság kérését építés iránt a bemutatott módosított terv szerint elfogadták. Nierenfeld Simon kérését, hogy a Honvéd-utcában földszintű házat építsen, nem teljesítették, mert a Honvéd-utcában csak emeletes házak építésére adnak engedélyt. Végül még több ház építésre vonatkozó kérvényt intéztek el.

* **Doktorrá-avatás királyi kitüntetéssel.** Mint jelentettük már, Ö Felsége megengedte, hogy Torde a Gyula joggyakornok, miután összes vizsgáit kitüntetéssel tette le, legnagyobb személyének képviselése mellett királyi kitüntetéssel avattassék az államtudományok tudorává. Egyben képviselétével Zsilinszky Mihály vallás és közoktatásügyi államtitkár bízta meg. Zsilinszky most értesítette Kiss Mór dr. rector magnificust, hogy az ünnepélyes doktor-avatást március hó 11-én fogja eszközölni.

* **Öt korona miatt.** Bardóczi Ferenc valamikor tisztességes kereskedősegéd volt Désen, de egyszer öt koronát lopott a gazdájától s megszökött. Köröztetését is elrendelték s Bardóczi, hogy el ne fogják, csavargó lett, aki az egész országot bejárta bujdosva. Az elzülött embert ma a rendőrség letartóztatta s Désre fogja toloncoltatni.

* **Ügyvédi üzelmek.** Mily botrányosan csunya eszközökhöz folyamodik egyik-másik ügyvéd, hogy kliensekre szert tegyen, azt megtudjuk a kassai ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának következő határozatából:

— A kihallgatott tanúk vallomásából tényként megállapítható, hogy Sátoralja-ujhelyen a vasúti állomáson, valamint a peres ügyekben a városba bejövő parasztemberek megszállóhelyén és az egyes-kocsmákban zsidó emberek elfogják a bírósághoz bejött vagy egyéb ügyes-bajos dolgaik végett ügyvédhez menni szándékozó embereket, szöba állanak velük, kikérdezik és ha azt mondják, hogy ehez, vagy ahoz az ügyvédhez akarnak menni, sőt levelük is van az illető ügyvédhez, akkor lebeszélük, hogy ne menjenek oda, mert az hol „drága fiskális”, hol pedig ellenzéki ember, a ki mítsem vihet ki stb. és a kapacitáció végén elviszik N. ügyvédhez, a kitől províziót kapnak.

* **Elítélt igazgató.** Liptórózsahegyről jelenti egy táviratunk: A liptórózsahegyi királyi törvényszék Csoboda Pál ev. esperest a magyar nemzetiség ellen elkövetett izgatás miatt hat havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre, valamint 1500 koronát meghaladó perköltségek fizetésére ítélte el. Az ítélet ellen egy a királyi ügyész, mint a védő felebbezett.

* **Csaló utazónő.** Nehány héttel ezelőtt egy fess megjelenésű, elegáns öltözötű nő járta be Kolozsvár városát és itt különféle könyvkiadó

vállalatok részére megrendeléseket fogadott el. Természetesen a megrendelések mellé a megrendelés értékének egyrésztbe is szedte. Mintutólag kiderült, ennek a *Nikolics* Jolánkának erre semmiféle felhatalmazása nem volt és így a vállalatok, akikhez a megrendelők panasszal fordultak, kénytelenek voltak azt a felvilágosítást adni, hogy a megrendelés hozzájuk nem jutott és hogy szélhámos becsapásának lettek áldozatai. *Nikolics* Jolánka így tett még több városban, míg végre most hurokra került. A rendőrséghez feljelentést tettek ellene és ezért elrendelték elfogatását, mely most sikerült. Mint értesülünk, Brátkán elfogták és jelentették a rendőrségnek, hogy be fogják Kolozsvárra szállítani. A rendőrség a kedves fogadtatásra már az összes intézkedéseket megtette.

* **Kártérítési pör egy szem kitűése miatt.** Kovács Lajos telkesgazda, kódsi lakos Kovács István és társai ellen tizezer korona kár megtérítése iránt indított pört a ballassagyarmati királyi törvényszék előtt azon az alapon, hogy őt Kovács István a korcsmában egy pipaszárral úgy megütötte, hogy ennek következtében balszeme látóképességét elvesztette. A törvényszék Kovács Lajost keresetével elutasította. Az indoklás szerint Kovács földműves és így ha egyik szemét elvesztette, ezáltal a munkában gátolva nincsen. A budapesti ítéletábla helyben hagyta az ítéletet, mert habár a félszem elvesztése által a felperes bármily foglalkozásnál hátrányosabb helyzetbe jut, azonban a felperes nem állapította meg szakértő által azt, hogy vajjon a bajt mitűt által nem háritatná-e el.

* **Hármas halál benzinrobbanás folytán.** Nagy szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — a szilágy megyei Várca községben. — Dragován Pál nevű várcai tanító szerdán délután a feleségével átrándult a közelfekvő szomszéd községbe. Odahaza csak egy Szrunka Náta nevű cselédleányt és két kis gyermeküket, egy 6 és egy 4 éves kis leányt hagyott a házaspár. Este felé, amikor már a szobában sötétedni kezdett és a tanítók még nem értek haza, a két gyermek kérésére a cselédleány lámpát akart gyújtani. Mikor a lámpát már fölgyújtotta, akkor vette észre, hogy a lámpában alig van petroleum. Ekkor a cseléd kiment a kamrába s bevitt egy üveget. Meg sem nézte és azt hitte, hogy petroleum van az üvegben. Tartalmát az égő lámpába akarta önteni. Az üvegben azonban petroleum helyett benzin volt. Amint a leány a lámpa felső részét lecsavarta s a benzint betöltötte a lámpába, a benzin meggyuladt és szétrobbant. Az üvegszilánkok kivágták a cseléd szemét, a meggyult benzin pedig szétfröcscsent s nemcsak a cselédleány ruháját, hanem a mellette álló két kis leányka ruháját is meggyújtotta. A cse-

lédleány menekülni akart a szobából, de nem találta meg az ajtót. Pár perc alatt lángba borult az egész szoba. Az utcán járó emberek észrevették a tüzet s befutottak az égő házba, mire azonban a tüzet sikerült eloltani, a cselédleány és a két kis gyermek teljesen összeégtek. A három megszenesedett holttestet éppen akkor vitték ki az udvarra, amikor Dragován és felesége hazaértek. A szerencsétlen asszony a mikor megtudta, hogy mi történt a gyermekeivel, összeesett és elájult. Hosszu időbe telt, míg eszméltre tudták téríteni. A szerencsétlenséget, mint megállapították, a cselédleány gondatlansága okozta.

* **Szökés a helyőrségi kórházból.** Sztójka Ferenc, a budapesti I. honvédszolgálat közhonvédét a honvédbíróság nemrég a kerületi fogházban letöltendő hat havi fogházbüntetésre ítélte, mert egyik bajtársának a ládájából kilopta annak az ezüstóráját és a pénztárcáját. Sztójka Ferenc meg is kezdte a büntetését, de ugylátszik megunta a szigorú bánásmódot és a börtön levegőjét, mert betegét jelentett. Az orvosok erőlködésük dacára sem tudták kétségtelenül megállapítani, tényleg beteg-e, vagy csak szimulál. Mindenesetre bevitték a helyőrségi kórházba, a hol rabcellába fektették s szuronyos katonát állítottak az ajtaja elé. — Sztójka, a ki már régen forgatott szökési terveket a fejében, csak alkalomra várt, hogy a kórházba szállítsák. Ma éjjel széjjelhasogatta a lepedőjét, a darabjait összekötözte, kifesztette az ablak rácsait, azután teljesen észrevétlenül leereszkedett az első emeletről a kórház udvarába, ahonnan a kórházi őrség ébersége dacára ugyancsak észrevétlenül sikerült neki az utcára kiszöknie. Ma egész délelőtt szuronyos őrjáratok járják be a várost a szökött katonák kézrekerítésére, a rendőrséget is mozgósították, eddig azonban nem akadtak a nyomára.

* **Könyvbazár.** Pár napja a Deák Ferenc-utcában, a Dobál-féle házban érdekes könyvesbolt nyílt meg. Az üzlet nagyvárosi minta szerint bazárszerűen van berendezve: mindenki bemehet, nézhet és szemlélődhet, a vásárlás kötelezettsége nélkül. A szórakoztató irodalmi művek mellett, tudományos és tartalmas könyvek is kaphatók ott mesésen olcsó antikvár árban. Az üzlet különben állandóan zsufolva van s ez is bizonyítja hasznosan népszerű voltát.

* **Egy szédelő és felesége.** 1890-ben egy Kuzluski nevű fiatal lengyel bankár telepedett le Párisban. A rossz üzleti viszonyok miatt azonban csakhamar elhatározta, hogy ismét elhagyja Franciaországot. Mielőtt eltávozott volna, egyik alkalmazottját rábeszélte, hogy esküdjék meg feleségével, mert az tulajdonképpen csak színleges felesége, valóban pedig kedvese. Kuzluski ekkor Angliába ment, ahonnan két év

letelével megint csak Párizsba tért vissza. Ezuttal már nemesi levéllel és grófi címmel rendelkezett, csak épen pénze nem volt. Azért sietett egy magát d'Angélis márkinének nevező fiatal és gazdag nővel megismerkedni, akinek igazi neve Rudon Lujza volt s aki egy közönséges gonosztevő leánya és szintén szélhámós volt. Atyját rablógyilkosság miatt 12 évi börtönre ítélték, a hol az meg is halt. A nő, mikor Kuzlusi elvette, egy félmillió franknyi vagyonnal rendelkezett. Ezt a pénzt roppant agyafurtsággal szerezte. Készítettet ugyanis egy leleményes fűzöt, amelynek segítségével azt a látszatot kelthette, hogy áldott állapotban van. Ily módon egyik kedvesétől, egy magasrangu bárótól egész vagyont zsarolt ki. Kuzliski mind erről nem tudott semmit; mindamellet oly örült módon pazarolta felesége pénzét, hogy az csakhamar elfogyott. A szédelő ekkor menekülésre gondolt, de méltó neje ismét a fűző művészetéhez folyamodott és tartásdíjért beperelte férjét, sőt a bíróságnál be is mutatott egy csempészett gyermeket, amiért aztán a bíróság el is ítélte az ágrófot 800 frank havi tartás-díj fizetésére. Az igazság azonban csakhamar kiderült s a végeredmény az lett, hogy a komédia szereplőit család, bigámia, zsarolás, gyermekcsempészet és hasonló viselt dolgok miatt most törvény elé állították.

SZINHÁZ

Színházi műsor:

Szerda: Új betanulással: Egy párisi regény (b. 134. sz.)
Csütörtök: János vitéz (b. 135. sz.)
Péntek: A dolovai nábob leánya (b. 136. sz.)
Szombat: Új betanulással: Rosenkranz és Gildenstein (b. 137. sz.)
Vasárnap d. u.: Piros bugyelláris.
Vasárnap este: János vitéz (b. 138. sz.)

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre.

35

— Hát, mikor segítségért kiáltottak s én bementem, őt találtam a meggyilkolt Peyrelné mellett.

— Ugy-e esős, zimankós éjszákán történt a gyilkosság?

Vaisse csudálkozva nézett rá, érthetetlen volt előtte látogatójának viselkedése.

— Be volt téve ennek a helyiségnek az ablaka, akkor este? kérdezte Roger.

— Igen, mert soha sem szoktuk kinyitni.

— Akkor hát nem ezen szűrődött át a zaj. Vastag kőből épített a közös fal?

— Igen, uram.

— Tudta, hogy Peyrelné gyakran járt szomszédjához?

Hallotta őket néha beszélni?

Vaisse gondolkodott egy ideig.

— Soha.

— El volt már akkor ez a felső ablak törve?

— Igen, uram, már több mint egy éve. De bocsnát uram mi a látogatásának tulajdonképeni célja?

— Engedjen meg egy kísérletet, mondta a fiatal ember.

— Van önnél Pyrame óra?

— Még nem készítettem magamnak.

Vegye az enyimet és igazítsa Vaisse urához. Menjen most a szomszéd házba, abba a szobába, hol a gyilkosság történt. Kilenc óra hét perckor utánozza a veszekedés hangjait két percig, aztán pihenjen egy percig, ennek letelével törjön segélykiáltásokba ki.

Ezután már igazán félve nézett Vaisse Rogerra, azt hitte, örülten van dolga.

— Menjen Pyrame ur és ne felejtse becsukni az ablakot.

Az öreg eltűnt, kezében az órával.

— Most figyeljünk.

— Mind a ketten rá szegezték szemüket az órára. Kilenc óra hét perc. — Füleltek — semmi zaj.

— Várjunk még egy percig.

— De biztos, hogy...

— Ön kétkedik, hogy Pyrame pontosan teljesíti megbízását?

— Ne, de nem tudom megérteni...

— A perc letelét, most csend. Most hallatszott valami nagyon messziről hangzó kiáltás, kivenni pedig lehetetlen volt, hogy az illető segítségért kiált.

— Igen, épen úgy hallatszott Guilmain hangja hozzám, a nagy viharban alig tudtam megkülönböztetni, hogy segítséget hív.

— Sokkal tisztábban jutott el hozzám a hang, majdnem kilehetett venni értelmét.

De erre a furcsa tüneményre nem is ügyeltem. Most visszatért Pyrame. Félt, hogy Roger elárulta magát feltűnő modorával, azért titokban intett Vaisse-nek, hogy látogatójának nincs rendben mindegyike.

— Még egy utolsó kérdést engedjen meg. Azalatt a perc alatt a mi a veszekedés és Guilmain Jean segély kiáltása közt eltelt, nem hallotta egy ablaknak hirtelen becsapódását?

Vaisse, bámulva nézett reá, valami derengett úgy látszik agyában.

— Igen, dacára eső és szélnek, úgy képzeltem, nem tudom bizonyosan, hogy egy ablak zajjal záródott be.

— S nem tulajdonított ennek semmi fontosságot?

— Lelkemre, nem. El is felejtetem.

— Hát a bíróság előtt sem említette?

— Nem.

Pyrame szakította félbe. Figyelmeztette urát, hogy várják.

Roger is észrevette vigyázatlanságát. Megköszönte a felvilágosítást és együtt elmentek. Vaisse nem is törődött többet az egész ügyvel, közönyösen vonogatta vállát.

— Ugy látszik szomszédomnak sok elfecsérelni való ideje van.

— Ugy-e megbocsát Roger ur, hogy elhittam onnan, de szomszédja fecsegő és ha megsejtette volna, hogy ki ön, kikürtölte volna az egész városban.

— S ez volt az egyetlen komoly tanu. Kijelentette, hogy megismerte bátyám hangját, pedig, mint maga is bevallotta, alig váltott néhány szót vele. Felületes ember, nem lehetne megérteni vele úgy sem, hogy talán ő okozta egy ártatlannak vesztét.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.
Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.
Kiadó „Napló“ hírlapkiadó-vállalat.

312—1905. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróságnak 1904. évi Ó. 236/7 számú végzése következtében Vikol Lajos hagyatékához tartozó ellen 2257 kor. 7 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m. : butorok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 1904. évi Ó. 236/7 számú végzése folytán Kolozsvárt, Egyetem-utca 4 sz. földszint, 1905. évi március hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1905. évi február hó 23-ik napján.

K. Csoma Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Kolozsvármegye Alispánjától.

Sz. 1556—905 alisp.

Hirdetmény.

Kolozsvármegye részére szükséges könyvkötő munkálatok biztosítására nézve árlejtést hirdetek.

A kölcsönös szerződés mintáját az árlejtésben részt venni óhajtok a kiadóhivatalban a hivatali órákban átvehetik. Ezen mintákban az árak a pályázni kívánók által töltendő ki és megfelelőleg aláírandók.

Az árlejtés 1905. március hó 13-án d. e. 10 órakor az alispáni irodában ezen szerződéseknek zárt ajánlat alakjában betérjesztése rendén tölténik. A zárt ajánlathoz a kir. adóhivatalnál letett 50 korona biztosítékról adóhivatali nyugta csatolandó.

Kolozsvár, 1905. február 10.

Dózsa
alispán.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapirokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

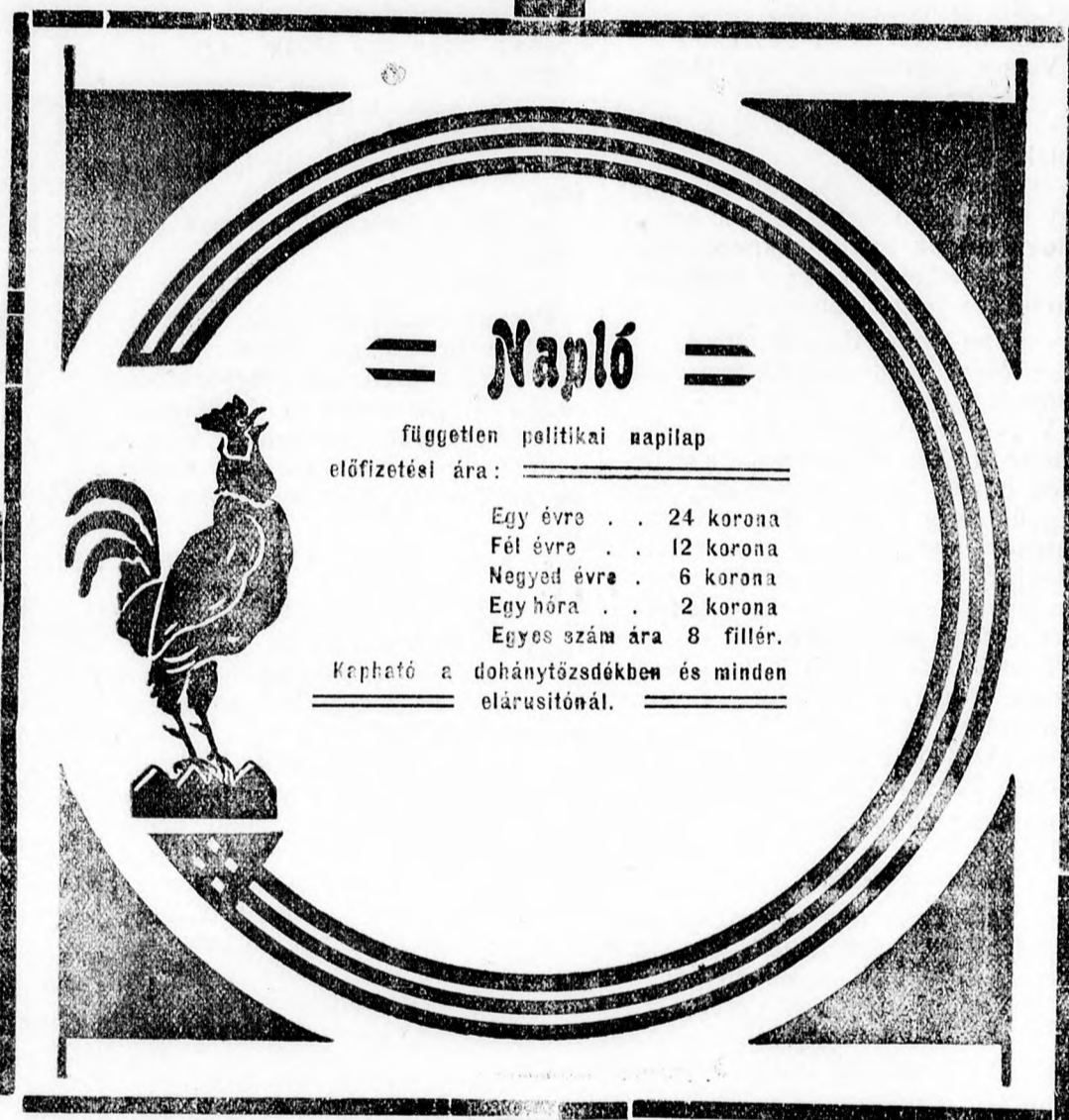
Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek húzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközözi.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy óra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárúsítónál.

Előfiz

Egy évre
Fél évre
Negyed évre
Egy óra
Egyes szám
VidekenMegjelen
o ünnepe

A

huljan
tólag
gyar k
hog
megol
gatáso
vagy
jos ell
megfel
féle ki

Elég
Magyar
nak, e
megtag
tól ne
nek pu
ják: te
Ausztri
ki edd
már ér
ország
és hog
brecht
jára cs
„Ez Ma

Albr
gyarors
hez, de
ma is
Magyar
legelső
rályt m
tani az
valahán
is kedv
lönbség
osztrák
gébb m

A „N

Elt a
hatalmas
környezt
negyedik
rült el. V
rész emb
gedett v
voltak.
megzava
rontott o
beljebb
volt köd
erdő vol
össze-vis
eget sem
napsugár
utat a sí
mikor az
eshettek
egészség
magukbó
hultak t